

СТОЛЪТНИЦИТЕ ВЪ БЪЛГАРИЯ

да бъше 2, вместо 3, за да се намали тъхната честост от 4'3 на 2'9, въ който случай щъхме да имаме една съвършено друга картина. За да се избегнат тия случаености, не било излишно да се разделят всички столътници на три групи, а именно: на живущи въ мъста съ височина до 300 м., живущи въ мъста съ височина от 300 до 700 и въ мъста съ височина повече от 700 м. надъ морското равнище. Въ такъв случай, ние ще получим честостите 2'4, 4'1 и 3'7, отъ сравнението на които ние необходимо се натъкваме още един път на направеното вече заключение, че столътниците съ най-слабо застъпени въ низките мъста, дosta силно съ застъпени въ най-високите мъста, обаче най-силно съ представени въ умърено високите мъста.

Дали има нѣкакво значение надморската височина за половина съставта на столътниците? Отъ известните намъ данни се вижда, че въ мъстата до 500 м. надъ морското равнище на 100 столътника мжже се падат 80 жени, а въ мъстата надъ 500 м. — 104, което показва, че въ по-високите мъстности количественото значение на женитѣ при столътниците е по-голъмо. Търде е възможно тоя фактъ да се намира въ връзка съ превеса на женитѣ въ балканския мъста, отъ които мжжетъ емигрираятъ.

3. Столътници по териториални области. Ако раздълъмъ България на три голъми географически области, ние ще намъримъ, че е най-голъмъ абсолютниятъ брой на столътниците въ Северна България — 87 души, по-малъкъ въ Югозападна България — 38, и най-малъкъ въ Южна — 33 души. На единъ милионъ отъ населението се падатъ столътници въ Северна България — 34'2, въ Южна — 17'7, въ Югозападна — 35'5. Отъ тия числа е явно, че първо мъсто по броя на столътниците въ нашата страна заема Югозападна България. Това хармонира съ другите демографски белези на тая част на България, въ която има най-хомогенно, най-чисто българско население и въ която още въ голъма степень съ запазени примитивните условия на живота и патриархалните навици.

Основно различни сѫ условията въ Южна България, която по-отдавна се намира подъ чужди културни влияния и въ полетата на която условията не сѫ толкова благоприятни за здравето.

4. Столътници по народност. При пъстрата етнографически съставъ на населението на България има особено значение да се знае разпределението на столътниците споредъ принадлежността имъ къмъ разните народности. То се вижда отъ следната таблица:

Народност	Мжже	Жени	Всичко
Българи	78	65	143
Българи-помаци	—	4	4
Турци	3	—	3

Народност	Мжже	Жени	Всичко
Ромъни	1	—	1
Евреи	—	2	2
Арменци	1	—	1
Каракачани	1	—	1
Куцовласи	1	—	1
Цинцари	—	1	1
Цигани	—	1	1
Всичко	85	78	163

Най-голъмиятъ брой столътници, естествено, намираме при българите, но това се дължи, разбира се, на обстоятелството, че българите сѫ най-многобройната етническа група въ срѣдата на нашето население. Но изчисляването на относителни числа за ония етнически групи, които сѫ представени съ по единъ столътникъ, е рискувано, вследствие влиянието на случая. Ако изчислимъ такива относителни величини само за ония етнически групи, които сѫ представени съ повече отъ единъ столътникъ, тогава ние ще намъримъ, че на 100,000 души отъ съответното население се падатъ: при турцитѣ 0'5, при българите 3'1, при помаците (българи-мюсюлмани) — 4'0, при евреите — 4'0 столътника, отъ което излизатъ, че най-дълговечните сѫ у насъ помаците и евреите.

Интересно е по-нататъкъ, че додгото при българите ние имаме 78 мжже и 65 жени, или на 100 мжже се падатъ 83 жени, при турцитѣ, ромъните, арменците, каракачаните и куцовласите ние нѣмаме нито една жена, а при помаците, евреите, цинцарите и циганите нѣмаме нито единъ мжже столътникъ. Единствената етническа група, която дава и мжже и жени столътници, сѫ българите.

5. Столътници по пол. Споредъ данните на анкетата, отъ 158 столътници 85 сѫ мжже и 73 жени, или на сто мжже се падатъ 86 жени, а на 1 мил. души отъ съответното население — 30'9 мжже и 26'2 жени. Столътниците сѫ застъпени, следователно, повече при мжжетъ и по-малко при женитѣ; тоя резултатъ е противоположенъ на резултатътъ отъ преброяването, споредъ което у насъ, както и почти всѣкажде другаде, броятъ на женитѣ столътници е по-голъмъ отъ броя на мжжетъ (814 м. и 952 ж. презъ 1926 г.). Забележително е, че италиянската анкета отъ 1926 год. установи единъ брой на женитѣ три пъти по-голъмъ отъ онзи на мжжетъ. Превесътъ на мжжетъ столътници хармонира съ по-високата съмртност на женитѣ въ преклонните възрасти, както се вижда отъ следната таблица:

Възрастъ	Падатъ се умрълъ на 1000 отъ населението за периода 1909—1912 г.	
	Мжже	Жени
Отъ 75 до 79	77'2	81'4
80 . . . 84	93'2	97'1
85 . . . 89	122'0	138'8
90 . . . 94	139'0	149'2
95 . . . 99	177'4	197'7
На 100 и повече	176'1	182'8